

Asia: VN/9727/2025

## **Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle vammaispalvelulain 2 §:n muuttamiseksi**

### **Lausuntopyynnön kysymykset**

#### **1. Lausunnonantajan organisaatio**

Muu, mikä? [Vantaan ja Keravan hyvinvointialue]

**2. Auttaako elämänvaiheita koskeva säännös yhdessä säännöskohtaisten perusteluiden kanssa arvioimaan, milloin on kyse sellaisesta avun ja tuen tarpeesta, johon tulee vastata vammaispalvelulain mukaisin palveluin?**

-

**Voit halutessasi perustella vastausta tai lisätä muutosehdotuksen**

-

**3. Turvaako esitys vammaispalveluita aiemmin saaneiden vammaisten henkilöiden oikeuden saada vammaispalveluita myös ikääntyessä?**

Kyllä

**Voit halutessasi perustella vastausta tai lisätä muutosehdotuksen**

-

**4. Täydentääkö elämänvaiheita koskeva säännösehdotus jo hyväksyttyä soveltamisalakokonaisuutta riittävästi sen turvaamiseksi, että vammaispalvelulaki säilyy erityslakina?**

Kyllä

**Voit halutessasi perustella vastausta tai lisätä muutosehdotuksen**

-

**5. Mitä muuta haluat sanoa esityksestä?**

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue (jäljempänä VAKE) kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa. VAKE lausuu seuraavaa:

Lain soveltamisalaan sisällytetyn palvelun jatkuvuuden osalta herää kysymys siitä, että turvaako lain soveltamisalaan sisällytetty määritelmä oikeuden vammaispalvelulain mukaiseen palveluun jopa liian vahvasti. Miten tässä yhteydessä tulee huomioiduksi palveluiden eriyttäminen ja järjestäminen tilanteessa, jossa kyettäisiin vastaamaan paremmin ensisijaisen lainsäädännön nojalla vammaisen henkilön yksilöllisiin avun ja tuen tarpeisiin. Eli on tärkeää varmistaa se, että turvataan kulloiseenkin elämänvaiheeseen parhaiten soveltuvat palvelut. Kun on hyvät ja toimivat yleispalvelut, yksilöllisiin tuen tarpeisiin voidaan vastata usein ns. normaalipalveluin, yleislainsäädännön mukaisilla palveluilla. Hallituksen esitykseen sisältyvät kustannusvaikutukset ovat liian epämääräisiä, epätietoisuutta aiheuttaa, mitä kustannuksia on tulossa ja mihin tehty laskelmat perustuvat, esim. HE:n 20,2 miljoonan euron lisäyksen vähentäminen hyvinvointialueiden rahoituksesta 2026 alkaen. Ongelmana nähdään myös vammaispalvelulain tunteminen ja eri lakien soveltaminen (ensisijainen lainsäädäntö) muiden palvelualueiden käytännön työssä. Vaikka vammaispalvelulaki on vammaisille henkilöille tarkoitettu erityislaki, ongelmana on kuitenkin laajempi yhteiskunnallinen tilanne säästövaikutusten ja yleislainsäädännön mukaisten palveluiden kiristämisen tai jopa lakkaamisen suhteen. Säästösyöt ja jatkuvasti kiristytvä taloudellinen tilanne ovat johtaneet ja voivat johtaa edelleen jatkossa siihen, että järjestetään vain lain edellyttämä pakollinen ”minimi”, mikä lisää väistämättä asiakkaiden hakeutumista vammaispalveluiden piiriin. Pelkkä hallinnollisen työn osuus voi siten olla merkittävä. Elämänvaihe käsitteenä on hyvinkin problemaattinen ja vaikea määritellä. Hallituksen esityksessä ja sen säännöskohtaisissa perusteluissa on kuitenkin onnistuttu määrittelyssä tarpeeksi ymmärrettävästi ja yksityiskohtaisesti ottaen huomioon vammaisen henkilön yksilöllinen tilanne kokonaisuudessaan. Tämä nähdään positiivisena ja tarpeellisena lisäyksenä ja näin lain soveltamisalapykälään saataisiin sisällytettyä jo nykyisellään huomioon otettava vammaisen henkilön elämänvaihe ja elämäntilanne palvelutarpeen arvioinnissa ja asiakassuunnitelmaa tehtäessä. Vaikka muutos tuokin aluksi lisätyötä niin pitkällä tähtäimellä sillä voidaan arvioida olevan positiivisia vaikutuksia ja se myös selkeyttää vammaispalvelulain 2 §:n mukaisen soveltamisalan soveltamista käytännön sosiaalityössä.

Karaus Terhi  
Vantaa-Keravan hyvinvointialue